



# TRIBUNAL GĦAL TALBIET ŻĠĦAR

ĠUDIKATUR  
DR. JOSEPH GATT LL.D.

Udjenza ta' nhar il-Ġimgha, 27 ta' Jannar 2023

Talba Nru: 238/2022 JG  
Numru fuq il-lista: 17

**GasanMamo Insurance Limited [C-3143] hekk kif surrogata fid-drittijiet tal-assikurata tagħha Donatella Busuttil Cali sija bil-polza u sija bil-Liġi**

vs

**Abdurraouf Mohamed Eddegrem [K.I. 349104L]**

It-Tribunal;

Ra l-Avviż tat-Talba ipprezentat fid-9 ta' Awwissu 2022<sup>1</sup>, permezz ta' liema, s-socjetá attriçi talbet li dan it-Tribunal jikkundanna lill-konvenut iħallasha s-somma ta' elf, tlett mija, tmienja u erbghin Ewro u tnejn u sittin centeżmu (€1,348.62ċ). Intalbu wkoll l-ispejjeż ta' ittra ufficjali, ta' dawn il-proċeduri u l-imghax;

---

<sup>1</sup> A fol 1 *et seq.*

Ra li l-konvenut, għalkemm debitament notifikat<sup>2</sup> naqas milli jippreżenta risposta formali u li jirreġistra dehra f'dawn il-proċeduri u b'hekk ġie dikjarat li waqa' fi stat ta' kontumaċja<sup>3</sup>;

Ra l-kapitolu<sup>4</sup> ppreżentat fil-konfront tal-konvenut, liema kapitolu, fid-dawl tan-nuqqas ta' dehra tal-konvenut ġie dikjarat bħala misthoqq<sup>5</sup>;

Sema' x-xhieda tal-attur ta' Andrea Bondin u ra d-dokumenti hemm ippreżentati<sup>6</sup>;

Sema' x-xhieda ta' PS1161 Aldo Zammit u ra d-dokumenti u filmat eżebiti<sup>7</sup>;

Ra dak dikjarat mill-avukat difensur tas-soċjetá attriċi, u ċioé li l-ammont hawn mitlub kien għadu dovut<sup>8</sup>;

Ra l-atti proċesswali kollha;

### **Ikkunsidra;**

Illi mill-*iter* proċesswali hawn fuq magħmul jemerġi ċar li l-konvenut f'dawn il-proċeduri kien totalment karenti, naqas milli jsegwi d-dettami ta' żewġ regoli kardinali fi proċedimenti quddiem dan it-Tribunal u għalhekk kien kontumaċi.

---

<sup>2</sup> Vide timbru *a tergo* ta' fol 6 tal-proċess.

<sup>3</sup> Dan ġie hekk dikjarat fis-seduta tal-5 ta' Ottubru 2022.

<sup>4</sup> A fol 8 tal-proċess.

<sup>5</sup> Dan seħħ fis-seduta tat-8 ta' Novembru 2022.

<sup>6</sup> Xhieda relattiva tibda a fol 14 tal-proċess.

<sup>7</sup> Xhieda relattiva tibda a fol 56 tal-proċess.

<sup>8</sup> Hekk dikjarat fis-seduta tal-1 ta' Diċembru 2022.

Illi kif in huwa ben risaput, dan il-fatt ma jistax jigi ekwiparat bhala ammissjoni, u ghalhekk it-Tribunal huwa xorta mitlub jevalwa l-provi kollha prodotti<sup>9</sup>.

Illi pero, apparti minn hekk, kif ukoll hawn fuq indikat, gie prezentat kapitolu fil-konfront tal-istess konvenut, u stante nuqqas tal-konvenut li jidher sabiex iwiegeb, l-istess kapitolu gie mistqarr bhala misthoqq. B'hekk it-Tribunal ghandu wkoll prova pozittiva kontra l-istess konvenut<sup>10</sup>.

Illi madanakollu, it-Tribunal huwa xorta mitlub jevalwa l-provi kollha prodotti, ghaliex wara kollox, it-Tribunal huwa obligat li janalizza din l-ammissjoni flimkien ma' kull prova ohra<sup>11</sup>.

---

<sup>9</sup> Vide f'dan is-sens dak li seh u gie deciz fis-sentenza fl-ismijiet **Absolute Services Limited vs Stefan Darmenia**, (Appell Civili (Inferjuri) Nru: 273/2019/1) deciza fil-11 ta' Novembru 2020. Wiehed huwa wkoll mistieden r-rakkolta gurisprudenzjali (u dak hemm deciz) maghmula fis-sentenza fl-ismijiet **Elmo Insurance Ltd vs Sharon Briffa et**, (Tlb Nru: 86/2020 KCX) moghtija minn dan it-Tribunal (diversament presedut) nhar is-27 ta' Jannar 2022 (mhux appellata). Ghal dak li jiswa, ssir referenza wkoll ghas-sentenza ta' dan it-Tribunal kif presjedut fl-ismijiet **Montaldo Insurance Agency Limited et vs Leon Grech et**, (Talba Nru: 298/2021) moghtija nhar it-28 ta' Ottubru 2022.

<sup>10</sup> Fis-sentenza fl-ismijiet **Stephen u Claudia mizzewgin Vella vs Bollicine Limited Et**, (Appell Civili Numru. 161/2005/1), moghtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) nhar id-9 ta' Jannar 2008 in tema ng had li: *“Dan premess, jibda biex jigi osservat illi in linea ta' principju l-kapitolu hu fatt processwali li jgib mieghu effetti specifici, espressament prevvisti u determinati mil-ligi taht il-Kapitolu 12. Ara Artikoli 698 (2) u 702 (3). Minnhom huwa dezunt illi l-kapitolu hu mezz dirett biex jipprovoka konfessjoni gudizzjali f' min lili jigi deferit ta' fatt sfavorevoli ghal kapitolat u ta' vantagg ghall-parti li eskogitatu. Jinghad fid-decizjoni fl-ismijiet “Anthony Borg -vs- Samwel Veneziani”, Appell Inferjuri, 28 ta' April 1998, illi “din ic-cirkustanza hi hafna rilevanti ghaliex tfisser illi bin-nuqqas tal-konvenut appellat li jidher biex jikkontesta l-kapitolu, saret prova positiva li l-ammont rekalmat mill-attur kien dovut lili ghal ragunijet minnu pretizi u dana bl-ammissjoni – anke jekk negattiva fis-sens ta' non kontestazzjoni – ta' l-istess konvenut”.*

<sup>11</sup> Fis-sentenza fl-ismijiet **Noel Sultana vs Tony Xerri**, (Appell Civili - Ghawdex Numru. 7/2009/1), moghtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) nhar is-7 ta' Lulju 2010, in tema ng had li *“... huwa dejjem ta' rilevanza li jigi denotat f'kazijiet ta' din ix-xorta illi l-apprezzament tal-pertinenza u ta' l-influwenza tal-kapitoli tikkostitwixxi valutazzjoni ta' natura diskrezzjonali rizervata lill-gudikant fil-mertu... ghalkemm in-nuqqas ta' twegiba ghal kapitolu taghmel prova positiva jew argoment indizzjarju ta' prova, il-valur ta' din l-istess prova seta' dejjem jigi mwarrab jekk, fuq l-apprezzament prudenzjali, jinstab li l-oggett tat-talba mhux sufficjentement suffragat minn elementi ohra ta' prova akkwiziti mill-process”.* Utl i wkoll issir referenza ghas-sentenza fl-ismijiet **Leonard Incorvaja vs Manuel Camilleri et**, (App Nru: 370/02) moghtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) nhar il-4 ta' Gunju 2018

Illi mill-eżami tax-xhieda prodotta u tad-dokumenti kollha eżebiti jirriżulta li t-talba attriċi għandha tintlaqa' fit-totalità tagħha. Ma hemm l-ebda xhud li dan it-Tribunal għandu jiddubita minnha<sup>12</sup>, u għiet eżebita wkoll d-dokumentazzjoni kollha rigwardanti l-ispejjeż relattivi.

Għaldaqstant, it-Tribunal qieghed jiddeciedi din it-Talba billi jilqa' t-talba tas-soċjetá attriċi u jikkundanna l-konvenut iħallas lis-soċjetá attriċi l-ammont ta' elf,

---

fejn propju aggravju dwar il-fatt li l-Ewwel Qorti ma kinitx qieset il-fatt tal-kapitolu bħala determinati gie miċhud wara li sar dan ir-raġunament: “*Għalkemm huwa veru li l-kapitolu għandu jitqies bħala konfessjoni meta s-subent ma jkunx deher il-qorti sabiex iwieġeb u ma jkunx iġġustifika n-nuqqas, pero' b'daqshekk ma jfissirx li l-qorti għandha toqgħod dejjem fuq il-preżunta konfessjoni. Is-subizzjoni għandha tiġi eżaminata flimkien mal-provi l-oħra tal-kawża, b'mod illi jekk il-kapitolu ma jkunx konfaċenti mal-provi l-oħra tal-kawża, u l-gudikant jidhirlu li għandu jagħti prevalenza lil dawk il-provi l-oħra, l-konfessjoni preżunta derivanti mis-subizzjoni iċċedi quddiem dawk il-provi l-oħra. Fis-sentenza Fenici Insurance Agency Limited nomine vs Paul Stoner et tat-22 ta' Novembru 2002, din il-qorti qalet: “Il-Qorti tagħmel din l-aħħar osservazzjoni fir-rigward. Ma jfissirx illi l-fatt biss li subent ikun naqas bla ġustifikazzjoni li jidher biex jirrispondi għall-kapitolu magħmul kontra tiegħu kellu neċessarjament iwassal biex il-Qorti tilqa' t-talba attriċi. Dan għaliex skont il-liġi ‘l-ammissjoni bis-subizzjoni ta' waħda mill-partijiet tista' tagħmel prova ta' fatt...” (Art. 694(2)). Aktar rilevanti hu s-subinċiż (3) ta' dan l-artikolu li jiddisponi illi f'kull każ tkun magħduda bħala li tagħmel prova dik il-parti biss tal-ammissjoni li l-Qorti jidhirlha li tisthoqq li tkun emmnuta”.* Per kompletizza akkademika, wiehed huwa wkoll mistieden jara dak raġunat u deciż fis-sentenza fl-ismijiet **Elmo Insurance Ltd vs Grezzju Abela**, (App Inf Nru: 188/2019) mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) nhar is-16 ta' Frar 2022.

<sup>12</sup> Dwar komportament ta' xhud, issir referenza għal dak li ntqal fis-sentenza fl-ismijiet **Victor Borg Barthe vs Carnik Construction Limited**, (App Ċiv Nru: 1431/2002/1) mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Superjuri) nhar it-13 ta' Ottubru 2008 fejn intqal hekk: “*Infatti jirriżulta li, apparti mill-affidavits inizjali, il-provi kollha nstemghu mill-gudikant li eventwalment ippronunzja is-sentenza. Konsegwentament dak il-gudikant kien f'posizzjoni ferm aktar vantagguza minn din il-Qorti li trid tevalwa l-provi testimonjali sempliciment a bazi tat-traskrizzjoni xotta xotta tax-xiehda. Għandu jigi rilevat li l-ewwel Qorti li tat is-sentenza setgħet tosserva kontinwament matul il-gbir tal-provi l-komportament tax-xhieda waqt li huma kienu qegħdin jiddeponu quddiemha. Huwa magħruf illi l-komportament ta' xhud waqt li huwa jiddeponi jista' jagħti hjiel tajjeb hafna lill-gudikant, attent u ta' l-esperjenza, dwar il-veracita' o meno ta' dak li l-istess xhud ikun qieghed jiddeponi. Dana l-aspett difficilment jista' jigi rifless fit-traskrizzjoni tax-xiehda izda gudikant ta' esperjenza li jkun qieghed jisma' xhud generalment ikun għassa għall-‘body language’ tax-xhud, bħal ezitazzjonijiet fil-vuci tiegħu, l-espressjoni ta' għajnejh, u movimenti li jkun qieghed jagħmel waqt li jixhed u cirkostanzi oħra li ma ssibhomx fit-traskrizzjoni tax-xiehda, liema indikazzjonijiet jghinu hafna lill-gudikant biex jasal għad-decizzjoni tiegħu dwar il-veracita' o meno ta' dik ix-xiehda”.* Dwar dan, wiehed huwa wkoll mistieden jara dak li ntqal fis-sentenza fl-ismijiet **Salv Bezzina & Sons Limited vs Paul Borg**, (App Ċiv Nru: 1284/2007/1) mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Superjuri) nhar is-27 ta' Marzu 2015.

tlett mija, tmienja u erbghin Ewro u tnejn u sittin ċenteżmu (€1,348.62ċ) bl-imghax legali mis-27 ta' Ġunju 2022<sup>13</sup> sad-data tal-pagament effettiv.

L-ispejjeż ta' dawn il-proċeduri, inklużi dawk tal-ittra ufficjali numru 1543/22<sup>14</sup>, jithallsu fl-intier tagħhom mill-konvenut.

**Dr. Joseph Gatt LL.D.**  
Ġudikatur

---

<sup>13</sup> Data tal-preżentata tal-Avviż odjern.

<sup>14</sup> Kopja ta' liema giet eżebita u tinsab a fol 51 tal-proċess.